Система правового регулювання ветеринарно-санітарного контролю потребує додаткового вивчення й аналізу. Лише після ґрунтовних досліджень системи ветеринарно-санітарного контролю та консультацій із всім суб'єктами, які залучені в цей процес, можна вносити конструктивні зміни в чинне законодавство. Впорядкування усіх нормативно правових актів, приведення їх у відповідність до Конституції України та галузевих законів, таких як Закон України «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин» та Закон України «Про ветеринарну медицину», повинно відбуватись синхронно і не відкладатися на тривалий час.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин» № 2042-VIII від 18.05.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2042-19>.
2. Закон України «Про ветеринарну медицину» № 2498-XII, від 25.06.1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2498-12>.
3. Митний кодекс України № 4495-VI, від 13.03.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України № 960, від 24 жовтня 2018 року «Деякі питання проведення заходів офіційного контролю товарів, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту)». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/960-2018-п>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України № 829 від 02 вересня 2019 року «Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/829-2019-%D0%BF#n3>.

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2019.4-2.18>

КРИЛОВ Д.В.

**ІНФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕДУРИ В ДІЯЛЬНОСТІ
ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ**

Метою статті є аналіз та визначення інформаційних процедур у діяльності Державної податкової служби України. Так, у статті на основі аналізу наукових поглядів учених проаналізовано зміст поняття «інформація», на основі чого наведено комплексне визначення інформаційних процедур у діяльності Державної податкової служби України. Спираючись на дослідження норм законодавства, наведено приклади інформаційних процедур у практичній діяльності Державної податкової служби України. З'ясовано, що інформація – це система відомостей, фактичних даних, виражених у певній формі: текстах, цифрах, малюнках тощо. Іншими словами, має практичний вияв, який можна проаналізувати тактильно, візуально або іншим чином. Наголошено, що інформаційні процедури можна визначити як процеси роботи з інформацією, її обробки та використання. Утім, подібне визначення не дає можливості поглянути на всю глибину змісту подібних процедур та встановити їх особливості в діяльності Державної податкової служби України. Так, інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів – комплекс заходів, який координується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику щодо збору, опрацювання та використання інформації, необхідної для виконання покладених на контролюючі органи функцій. Визначено, що інформаційні процедури являють собою систему

© КРИЛОВ Д.В. – доктор економічних наук, докторант (Науково-дослідний інститут публічного права)

нормативно встановлених, послідовних, об'єднаних спільною метою дій адміністративного характеру, спрямованих на зберігання, збір, обробку, систематизацію та використання інформації у межах завдань, покладених на Державну податкову службу України, а також дій, спрямованих на впровадження та забезпечення функціонування технологічних систем по роботі з інформацією в Державній податковій службі України. Зроблено висновок, що натеper немає загального теоретичного підходу до визначення інформаційних процедур у сфері діяльності органів державної влади, зокрема Державної податкової служби України. Серед учених цю категорію найчастіше сприймають як форму адміністративної діяльності з обробки та використання інформаційних потоків.

Ключові слова: *інформація, інформаційні процедури, Державна податкова служба України.*

The purpose of the article is to analyze and define information procedures in the activity of the State Tax Service of Ukraine. Thus, in the article, based on the analysis of scientific views of scientists, the content of the concept of "information" is analyzed, on the basis of which a comprehensive definition of information procedures in the activity of the State Tax Service of Ukraine is presented. Based on the study of legislation, examples of information procedures in the practical activity of the State Tax Service of Ukraine are given. Information has been found to be a system of information, actual data expressed in a specific form: text, numbers, pictures, etc. In other words, it has a practical image that can be tactfully, visually, or otherwise analyzed. It is emphasized that information procedures can be defined as the processes of handling, processing and using information. However, such a definition makes it impossible to look at the full depth of the content of such procedures and to establish their peculiarities in the activity of the State Tax Service of Ukraine. Thus, information and analytical support for the activities of the controlling bodies is a set of measures coordinated by the central executive body, which ensures the formation and implementation of the state financial policy, regarding the collection, processing and use of information necessary for the performance of the functions assigned to the controlling bodies. It is determined that information procedures are a system of normatively established, consistent, united by common purpose administrative actions aimed at storing, collecting, processing, systemizing and using information within the tasks assigned to the State Tax Service of Ukraine, as well as actions directed at on implementation and maintenance of technological systems for work with information in the State Tax Service of Ukraine. It is concluded that today there is no general theoretical approach to defining information procedures in the sphere of activity of public authorities, in particular, the State Tax Service of Ukraine. Among scholars, this category is most often seen as a form of administrative activity for the processing and use of information flows.

Key words: *information, information procedures, State Tax Service of Ukraine.*

Вступ. Парадигма розвитку сучасного світу та окремих держав передбачає головну роль інформаційного поля у процесі еволюції практично всіх галузей суспільної діяльності. Так, натеper інформація – це основний продукт, інструмент та ресурс, за який іде торгівля, війни, здійснюються політичні маніпуляції тощо. Разом із тим розвиток переживають механізми обробки та використання інформації, роблячи сучасний світ цифровим за всіма векторами. Зазначені фактори внесли суттєві корективи у роботу органів державної влади, зокрема Державної податкової служби України, в діяльності якої важливе місце посіли інформаційні адміністративні процедури.

Стан дослідження. Доктринальною основою проведеного у статті дослідження є напрацювання вчених, які досліджували особливості інформації та інформаційно-процедурної діяльності у роботі органів державної влади, а саме: Г.Г. Воробйова, П.І. Орлова, О.М. Бандурки, М.І. Сетрова, В.Ф. Поленова, М.І. Солодкого, В.М. Глушкова К.І. Белякова, М.В. Карчевського, М.А. Мазурова, В.П. Горбуліна, О.Г. Додонова, Д.В. Ланде, Є.Д. Скуліша, В.М. Брижко, І.О. Тищенко, В.В. Дурдинецького, М.Я. Швеця, Л.І. Мухамедова, В.Д. Попова тощо. Разом із тим, незважаючи на чималу кількість наукових розробок, в юридичній літературі відсутні комплексні дослідження, присвячені інформаційним процедурам у діяльності Державної податкової служби України.

Метою статті є аналіз та визначення інформаційних процедур у діяльності Державної податкової служби України.

Результати дослідження. Необхідно відзначити, що внаслідок значного рівня інноваційності адміністративних процедур інформаційної спрямованості їх загальнонауковий, а тим більше цільовий аналіз у роботі ДПС належним чином не проводився. Цей момент суттєво ускладнює вироблення власної позиції стосовно цієї проблематики та вимагає проведення доктринального пошуку.

Так, на наш погляд, центральне місце в контексті питання сутності інформаційних процедур у діяльності Державної податкової служби України посідає поняття «інформація», що визначає зміст досліджуваних адміністративних процедур. Якщо звернутись до положень мовознавства, то там термін «інформація» (від латинського “informatio” – роз’яснення, виклад, поінформованість) тлумачиться таким чином:

- одне з найбільш загальних понять науки, що позначає деякі відомості, сукупність яких-небудь даних, знань;
- відомості про які-небудь події, чинсь діяльність і таке інше;
- повідомлення про щось [1, с. 172].

У словниках філософської науки зазначається, що термін «інформація» є одним із загальних понять науки, яке виявляється у двох аспектах: семантичному, коли під інформацією розуміють певні відомості, сукупність якихось даних тощо, і кібернетичному, з погляду якого передавання, сприймання, перетворення й зберігання різних видів інформації становить один із найістотніших видів діяльності людини [2, с. 244].

Серед учених одне з перших визначень інформації належить Н. Вінеру: «інформація, – указував він, – це позначення змісту, отриманого із зовнішнього світу в процесі нашого пристосування до нього наших почуттів. Процес одержання й використання інформації є процесом нашого пристосування до випадковостей зовнішнього середовища й нашої життєдіяльності в цьому середовищі» [3, с. 75].

Отже, інформація – це система відомостей, фактичних даних, виражених у певній формі: тексті, цифрах, малюнках тощо. Іншими словами, має практичний вияв, який можна проаналізувати тактильно, візуально або іншим чином. Окрім того, інформація – це завжди відомості про щось, тобто набір даних із певним змістом. Слідуючи зазначеній логіці, інформаційні процедури можна визначити як процеси роботи з інформацією, її обробки та використання. Утім, подібне визначення не дає можливості поглянути на всю глибину змісту подібних процедур та встановити їх особливості в діяльності Державної податкової служби України.

Звертаючись із зазначеного питання до доктринальної сфери, відзначимо, що натеper серед науковців немає єдності з приводу сутності інформаційних процедур, рівно як і не знаходить однозначного застосування цей термін. Поряд застосовуються такі поняття, як «інформаційні операції», «інформаційні процеси», «інформаційна робота», «дії інформаційного характеру» і таке інше.

Своєю чергою В.Д. Попов вказує, що інформаційні процедури – це сукупність різних потоків відтворення, сприйняття, осмислення, оцінки інформації та вироблення на її основі відносин, диспозицій і позицій аудиторії до фактів, які відображаються у такій інформації, формування мотивів соціальної поведінки; тривалі соціальні явища, які мають відношення до інформаційної сфери суспільства (де основним товаром і рушійною силою суспільного розвитку є інформація) [4, с. 307, 437].

Як указує В.М. Брижко, інформаційні процедури – це процеси створення, збирання, оброблення, накопичення, зберігання, пошуку, поширення, використання чи споживання інформації; послідовність дій щодо пошуку, одержання, використання, поширення і зберігання інформації, а також будь-яка дія або сукупність дій, здійснених через процеси в автоматизованій системі, що пов’язані зі збиранням (набуттям, придбанням), створенням, реєстрацією, накопиченням, збереженням, захистом і поширенням (розповсюдженням, реалізацією) інформаційних продуктів [5, с. 86].

В.В. Дурдинець, М.Я. Швець вказують, що інформаційні процедури – це циркуляція інформації в апараті управління по горизонталі (між службами й органами одного рівня), по вертикалі (між різними рівнями управління) із зовнішнім середовищем, а також система збирання, обробки й зберігання інформації [6, с. 518].

Л.І. Мухамедова переконана, що інформаційні процедури являють собою сукупність різних потоків відтворення, сприйняття, осмислення, оцінки інформації та вироблення на її основі

відносин, диспозицій і позицій аудиторії до фактів, які відображаються у такій інформації, формування мотивів соціальної поведінки [7, с. 59].

Отже, натеper немає загального теоретичного підходу до визначення інформаційних процедур у сфері діяльності органів державної влади, зокрема Державної податкової служби України. Серед учених цю категорію найчастіше сприймають як форму адміністративної діяльності з обробки та використання інформаційних потоків. Не можна не погодитись із подібною думкою, але вона характеризує лише окремий напрям роботи певного органу, а не конкретні процеси.

Втім, консолідуючи увесь спектр наведеної інформації, можна виділити ключові ознаки інформаційно-процедурної діяльності в межах роботи органів влади, а саме:

- подібні процедури не ведуть до якогось юридично значимого результату, адже їх основною метою є обробка інформації в управлінських цілях та в межах завдань, покладених на конкретний орган влади;

- робота з інформацією здійснюється в межах управлінської ієрархії та зачіпає всі елементи її структури;

- інформаційно-процедурна діяльність в органах влади – це комплексна робота, спрямована не тільки на обробку, але й узагальнення, систематизацію, осмислення, оцінку відомостей певного характеру.

Отже, враховуючи загальну відсутність у науковій царині та в текстах законодавчих актів визначення інформаційних процедур, які застосовуються в діяльності Державної податкової служби України, нами було сформовано власне бачення цієї проблематики, відповідно до якого зазначені процедури являють собою систему нормативно встановлених, послідовних, об'єднаних спільною метою дій адміністративного характеру, спрямованих на зберігання, збір, обробку, систематизацію та використання інформації у межах завдань, покладених на ДПС, а також дій, спрямованих на впровадження та забезпечення функціонування технологічних систем по роботі з інформацією в ДПС. Тобто це процедури роботи з інформацією всередині вказаного органу задля забезпечення ефективності та якості його роботи.

Як і весь масив інших адміністративних процедур, інформаційні передбачені повноваженнями, покладеними на Державну податкову службу України. Остання, зокрема:

- організовує взаємодію та обмін інформацією з державними органами інших держав згідно із законодавством, міжнародними договорами України, здійснює міжнародне співробітництво у податковій сфері;

- забезпечує розвиток, впровадження та технічне супроводження інформаційно-телекомунікаційних систем і технологій, автоматизацію процедур, організовує впровадження електронних сервісів для суб'єктів господарювання, забезпечує функціонування електронного кабінету;

- взаємодіє та здійснює обмін інформацією з органами державної влади та отримує інформацію, документи і матеріали від державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та їх посадових осіб, зокрема від органів, які забезпечують ведення відповідних державних реєстрів (кадастрів);

- забезпечує взаємодію інформаційних систем ДПС та Держмитслужби в режимі реального часу в установленому порядку;

- формує інформаційну політику ДПС та її територіальних органів, інформує суспільство про показники роботи, напрями та підсумки діяльності ДПС у порядку та способи, передбачені законодавством;

- організовує у засобах масової інформації роз'яснювальну роботу, пов'язану із застосуванням законодавства з питань, що належать до компетенції ДПС;

- організовує інформаційно-аналітичне забезпечення ДПС та автоматизацію її діяльності [8].

Розглядаючи особливості інформаційних процедур у діяльності Державної податкової служби України на конкретних прикладах, відзначимо, що значний масив таких адміністративних дій сконцентровано в сфері інформаційно-аналітичного забезпечення процесу податкового контролю. Так, інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів – комплекс заходів, який координується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику щодо збору, опрацювання та використання інформації, необхідної для виконання покладених на контролюючі органи функцій. Для інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності ДПС використовується інформація, що надійшла: про фінансово-господарські операції платників податків; про застосування реєстраторів розрахункових операцій; від органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та Національного банку України, зокрема інформація: про об'єкти оподаткування, що надаються та/або

реєструються такими органами; про результати здійснення державного контролю за господарською діяльністю платника податків тощо [10].

Низка інформаційних адміністративних процедур у діяльності Державної податкової служби України застосовується у контексті інформаційної взаємодії цього органу з іншими владними відомствами. Група подібних процедур регламентована спільним наказом Міністерства фінансів України та Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Порядку взаємодії інформаційних систем Державної фіскальної служби України та Державної прикордонної служби України щодо обміну інформацією, необхідною для забезпечення контролю при переміщенні осіб та транспортних засобів через державний (митний) кордон України та адміністративний кордон вільної економічної зони «Крим» від 07.09.2017 № 746/759 [11]. Відповідно до зазначеного документа взаємодія інформаційних систем суб'єктів інформаційного обміну здійснюється в електронному вигляді на центральному та територіальному рівнях шляхом: обміну інформацією у режимі реального часу; подання суб'єктами інформаційного обміну запитів на отримання інформації (у разі відсутності можливості обміну інформацією у режимі реального часу) [11].

Велика частка інформаційних процедур у роботі Державної фіскальної служби України пов'язана з організацією та здійсненням внутрішнього діловодства. Варто відзначити, що це питання нині все ще регулюється Наказом Державної фіскальної служби України «Інструкція з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну» від 06.06.2018 № 365, що зумовлено відсутністю відомчої нормативної бази, яка регламентувала би роботу новоствореної ДПС. Так, зазначена Інструкція встановлює, що документування управлінської інформації в ДФС та ДПС відповідно здійснюється в електронній формі із застосуванням електронного цифрового підпису, електронної печатки та електронної позначки часу, крім випадків наявності обґрунтованих підстав для документування управлінської інформації у паперовій формі, якими визнаються: документи, що містять інформацію з обмеженим доступом, вимога щодо захисту якої встановлена законом; електронні документи, що не можуть бути застосовані як оригінал згідно з вимогами закону; документи, вимога щодо опрацювання яких у паперовій формі встановлена актами Кабінету Міністрів України [12].

Організація електронного документообігу в ДПС покладається на службу діловодства, яка забезпечує реалізацію таких адміністративних процедур: розроблення в ДПС єдиного порядку документування управлінської інформації та роботи з документами незалежно від форми їх створення; розроблення номенклатури справ ДПС; реєстрацію та облік документів; методологію та контроль за дотриманням встановленого порядку роботи з електронними документами в структурних підрозділах ДПС тощо [12].

Висновки. Отже, вказані вище процедури показують важливість реєстраційних процедур у діяльності Державної податкової служби України нині. Наведені приклади показують конкретні інформаційні процедури, які застосовуються під час роботи ДПС. Звичайно, сформована позиція є лише однією з багатьох, однак, враховуючи відсутність доктринальних положень у зазначеному напрямі, вважаємо її найбільш правильною, адже вона показує зміст, види та специфіку досліджуваного виду адміністративної діяльності у функціоналі Державної податкової служби України.

Список використаних джерел:

1. Философский словарь / под. ред. И.Т. Фролова. 5-е изд. Москва : Политиздат, 1987. 590 с.
2. Філософський словник / За ред. В.І. Шинкарука. 2-е вид., перероб. і доп. Київ : Голов. ред. УРЕ, 1986. 800 с.
3. Орлов С.О. Кримінально-правова охорона інформації в комп'ютерних системах та телекомунікаційних мережах : дисертація. Харків : Національний університет внутрішніх справ. 2004. 213 с.
4. Информационная политика : учебник / Под общ. ред. В.Д. Попова. Москва : Изд-во РАГС, 2003. 463 с.
5. Інформаційне суспільство. Дефініції: людина, її права, інформація, інформатика, інформатизація, телекомунікації, інтелектуальна власність, ліцензування, сертифікація, економіка, ринок, юриспруденція / В.М. Брижко, О.М. Гальченко, В.С. Цимбалюк та ін. ; за ред. Р.А. Калужного, М.Я. Швеця. Київ : «Інтеграл», 2002. 220 с.
6. Системна інформатизація законотворчої та правоохоронної діяльності : монографія / кер. авт. кол. М.Я. Швець ; за ред. В. В. Дурдинця та ін. Київ : Навч. книга, 2005. 639 с.

7. Социальная информациология. Словарь / сост. Л.И. Мухамедова ; под. ред. В.Д. Попова. Издание второе. Москва : Изд-во РАГС, 2007. 172 с.

8. Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України : постанова, положення від 06.03.2019 № 227. *Офіційний вісник України*. 2019. № 26. Ст. 900.

9. Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального : Закон від 19.12.1995 № 481/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 46. Ст. 345.

10. Податковий кодекс України : Кодекс, Закон від 02.12.2010 № 2755-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 13. Ст. 112.

11. Про затвердження Порядку взаємодії інформаційних систем Державної фіскальної служби України та Державної прикордонної служби України щодо обміну інформацією, необхідною для забезпечення контролю при переміщенні осіб та транспортних засобів через державний (митний) кордон України та адміністративний кордон вільної економічної зони «Крим» : Наказ, Порядок від 07.09.2017 № 746/759. *Офіційний вісник України*. 2017. № 85. Ст. 2585.

12. Інструкція з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну : Наказ від 06.06.2018 № 365. *Офіційний вебпортал Державної фіскальної служби України*.

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2019.4-2.19>

ЛАКІЙЧУК Я.О.

ВЗАЄМОДІЯ ПОЛІЦІЇ З ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ, УСТАНОВАМИ ТА ГРОМАДСЬКІСТЮ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРЕВЕНТИВНИХ ЗАХОДІВ

У статті на основі аналізу наукових поглядів вчених і норм чинного законодавства України досліджено проблему взаємодії поліції з державними органами, установами та громадськістю щодо забезпечення превентивних заходів. Обґрунтовано, що метою такої взаємодії є забезпечення публічної безпеки та порядку у певній сфері, профілактика правопорушень у конкретній частині соціуму, взаємне інформування, проведення партнерськими сторонами спільних заходів, здійснення спільних дій, направлених на побудову умов, за яких вірогідність виникнення протиправних аспектів зводиться до мінімуму, і т. ін. Визначено, що взаємодія поліції з державними органами, установами та громадськістю щодо забезпечення превентивних заходів має різні форми та реалізується на трьох рівнях: загальнодержавному, де ключове значення має взаємодія поліції та органів державної влади; місцевому – співпраця та взаємна підтримка діяльності з органами місцевого самоврядування; на рівні взаємодії з громадськістю безпосередньо. Подібна градація базується на положеннях чинного законодавства, яке загалом визначає взаємодію одним із ключових принципів виконання поліцією передбачених законом повноважень. Зроблено висновок, що взаємодія на всіх рівнях передбачає не просто співпрацю задля виконання якоїсь тактичної цілі або одиничного превентивного заходу, а реалізацію цілого комплексу процедур, метою яких є забезпечення публічної безпеки та порядку у певній сфері, профілактика правопорушень у конкретній частині соціуму, взаємне інформування, проведення партнерськими сторонами спільних заходів, здійснення спільних дій, направлених на побудову умов, за яких вірогідність виникнення протиправних аспектів зводиться до мінімуму, і т. ін. Здійснення подібних процедур поліцією спільно з відповідними суб'єктами

© ЛАКІЙЧУК Я.О. – добувач кафедри поліцейського права (Національна академія внутрішніх справ)